

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії та роботи над дисертацією
Оробея Віктора Вікторовича
«Публічне управління розвитком соціальної інфраструктури сільських
територій України»,
яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування

Оробей Віктор Вікторович у грудні 2019 року закінчив Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та отримав диплом магістра публічного управління та адміністрування.

У 2020 році Оробей В. В. вступив до аспірантури Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Навчальну складову індивідуального плану освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії Оробей В.В. виконав у повному обсязі.

Робота Оробея В.В. над темою дисертації почалась із визначенням завдань дисертаційного дослідження а саме:

- виявити, систематизувати та узагальнити наявні наукові розробки теоретико-методичних основ дослідження публічного управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій;
- уточнити змістовно-понятійний апарат за обраним напрямом дослідження;
- систематизувати та узагальнити методичні підходи до оцінювання

рівня розвитку соціальної інфраструктури сільських територій;

- охарактеризувати сучасний стан публічного управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій України, виявити здобутки й можливості для забезпечення цього розвитку у майбутньому;
- узагальнити європейську практику в частині забезпечення соціально-інфраструктурного розвитку сільських територій та з'ясувати можливість адаптації в Україні;
- розробити та запропонувати концептуальну модель формування стратегії антикризового публічного управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій України;
- обґрунтувати необхідність застосування методу SWOT-аналізу в публічному управлінні як передумову антикризового управління розвитком та відновленням сільської соціальної інфраструктури;
- запропонувати інноваційні підходи до організації управлінського процесу розвитком соціальної інфраструктури сільських територій.

Усі визначені завдання дисертаційної роботи, які ставив перед собою Оробей В.В., було виконано. Це дозволило зробити наступні висновки.

На підставі узагальнення наукових підходів до визначення змісту понятійного апарату теми дослідження та враховуючи сучасні тенденції розвитку суспільства пропонується авторський підхід до трактування публічного управління соціальною інфраструктурою сільських територій. Зокрема, пропонуємо його розглядати як цілеспрямовану діяльність органів публічного управління та інститутів громадянського суспільства, що спрямована на обслуговування потреб й інтересів населення, яке проживає у сільській місцевості, створення належних умов для їх розвитку та самореалізації, забезпечення гідного рівня життя людини.

Визначено, що функції є важливим елементом стійкого розвитку сільських територій. Їх багатоманітність і різноплановість в управлінні розвитком соціальною інфраструктурою села дозволяє класифікувати їх за

певними ознаками. Вважаємо, що в контексті публічного управління соціальної інфраструктурою сільських територій слід виділяти функції системи соціальної інфраструктури та функції управління нею.

Представлено алгоритм проведення оцінювання рівня розвитку соціальної інфраструктури сільських територій, який вказує на послідовність (етапи) проведення цього процесу. Систематизовано методичні підходи до оцінювання рівня розвитку соціальної інфраструктури сільських територій. Розроблено та представлено узагальнену систему статистичних показників забезпеченості селян об'єктами соціальної інфраструктури, у якій показники згруповані у два блоки – загальні та розрахункові показники.

В роботі в хронологічному порядку висвітлено ключові нормативно-правові акти, що спрямовані на забезпечення правового регулювання публічного управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій в Україні. Зазначено, що на законодавчому рівні в 1990 р. вперше було визначено пріоритетність соціального розвитку села. Тоді ж заговорили про необхідність формування належної соціальної інфраструктури села. В подальшому були розроблені відповідні нормативно-правові документи, спрямовані на виконання поставлених завдань щодо розвитку соціальної інфраструктури. Аналіз основних положень нормативно-правових документів, їх співставлення з практикою публічного управління, а також впровадження в Україні низки реформ, серед яких пріоритетними для уряду країни є земельна, державного управління, децентралізація, медична, освітня та інші, дозволяє зробити висновок, що сьогодні створюються можливості розвитку багатокладності не тільки виробничій, а і соціальній сфері села. Сьогодні керівництво сільських територій та сільськогосподарських підприємств отримали доступ до фінансових ресурсів і можуть їх використовувати для забезпечення стійкого розвитку соціальної інфраструктури села, а в умовах війни можуть підтримувати та/або відновлювати об'єкти критичної інфраструктури.

Дослідження дозволило визначити суттєві виклики, що постали перед

Українською державою за останнє десятиріччя. Вони спричинені такими подіями: окупація російськими військами частини східної та південної української території, що спричинило значну внутрішню міграцію населення на підконтрольні Україні території та появу нових категорій населення, які потребують додаткового соціального захисту; введення карантинних обмежень в Україні у зв'язку з поширення коронавірусної хвороби COVID-19, що суттєво змінили роботу більшості складових соціальної інфраструктури (освіти, культури, охорони здоров'я, торгівлі, транспортного обслуговування); повномасштабна російська агресія проти України, що значно вплинула на обмеження доступу до базових потреб людини, несе загрозу її життю і здоров'ю, спричиняє значні інфраструктурні руйнування соціального значення та спровокувала появу нової масштабної міграційної хвилі українців у межах України і за кордон.

Узагальнення статистичних даних щодо стану сільської соціальної інфраструктури дозволяє виділити основні тенденції та проблеми у розвитку її складових: в освіті, в культурі, фізичній культурі і спорті, в охороні здоров'я, в житлово-комунальному господарстві, в соціальному забезпеченні, в транспортному забезпеченні, в інфраструктурі зв'язку.

Проаналізовано європейський досвід щодо забезпечення соціально-інфраструктурного розвитку сільських територій. Визначено, що на рівні європейського регіону функціонують різноманітні фонди, проекти, програми та інші ініціативи, спрямовані на розвиток сільських територій та покращення життя селян. Зусилля ЄС у поєднанні з владними національними структурами країн-членів ЄС та представників громадянського суспільства спрямовані на проведення політики щодо збалансованого сільського розвитку та впровадження в практику концепції «розумне село», в основу якої покладено використання сільською громадою інноваційних рішень і технологій для облаштування життя у своїх громадах.

Розроблено та запропоновано концептуальну модель формування стратегії антикризового управління розвитком соціальної інфраструктури

сільських територій України, в основу якої покладено принцип територіально-просторового управління сільським розвитком, а кінцевим результатом реалізації даної стратегії виступає бажана модель сільської соціальної інфраструктури, яка одночасно є і об'єктом публічного управління. Крім того, запропонований алгоритм розробки і реалізації стратегії антикризового управління розвитком соціальної інфраструктури сільських територій.

Обґрунтовано необхідності застосування методу SWOT-аналізу в публічному управлінні як передумову антикризового управління розвитком та відновленням сільської соціальної інфраструктури. Цей метод дає можливість визначити сильні й слабкі сторони, найбільш ймовірні можливості й ризики, які потребують концентрації зусиль місцевої влади, а також намітити перспективи напрями щодо подальшого розвитку сільської соціальної інфраструктури.

Запропоновано удосконалення інноваційних підходів до організації управлінського процесу розвитком соціальної інфраструктури сільських територій. В основу цих підходів покладено принципи управління сектором віртуальних послуг; використання методу GAP-аналізу для вибору стратегічних напрямів інноваційного розвитку сільських територій; створення поліцейських станцій у сільських населених пунктах, що дозволяє забезпечувати правопорядок у територіальних громадах шляхом тісної взаємодії поліції і місцевого населення на засадах партнерства.

Працюючи над дисертацією Оробей В.В. проявив себе як науковець, що має достатній рівень теоретичної і методичної підготовки, здатний самостійно ставити й вирішувати наукові та практичні завдання. Слід відзначити вміння здобувача працювати з інформацією, систематизувати й узагальнювати залучені теоретичні та практичні матеріали.

Оробей В.В. плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі. Здобувач постійно вдосконалював свою професійну майстерність, підвищував рівень виконання наукових

досліджень та зарекомендував себе як наполегливий та працелюбний дослідник. Оробей В.В. безпосередньо брав участь у виконанні всіх етапів проведення дослідження. Усі наукові та практичні результати, що наведені в дисертації, отримані особисто здобувачем.

Дисертаційна робота Оробея В.В. є самостійно виконаною науковою працею. Усі сформульовані в ній висновки, теоретичні положення та пропозиції ґрунтуються на особистих дослідженнях. У роботі не використовувалися ідеї співвиконавців науково-дослідної роботи. Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 19 публікаціях, з них 6 – у наукових вітчизняних фахових виданнях, 1 стаття у закордонному виданні, 2 статті в інших наукових виданнях України. Загальний обсяг публікацій становить 6,7 друк. арк.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Оробея Віктора Вікторовича виконана повністю та на високому рівні.

Науковий керівник,

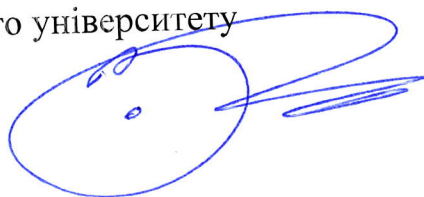
доктор наук з державного управління, професор

кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції

ННІ «Інститут державного управління»

Харківського національного університету

імені В.Н. Каразіна

Володимир БУЛЬБА